Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

Сердало

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1925 шера денз ◆ ЕРА, 22 ИЮЛЬ, 1982 ШУ: ◆ № 87 (6653): ◆ Max 3 кеп.

ХIАРА БАЛХА ДИЙНАХЬА ХЬАДЕР ДУКХАГIА ХИЛИЙТА!

Мехка а вай республика а хьатIаихоачаш латтача дезача цIейшта баха ма боаттIара накъабахара юбилейни къахьегама вахте а этта болх беш я СССР 50 шу дизара цIерагIча Грозненски химическа завода коллектив.

Болхлоштта, специалисташта юкъе шерра яьржача социалистически яхье даим хьалха латташ къахьегаш я № 17-18 йолчо цеха аппаратчик Растеряева Валентина. Болх а беш грозненски мехкдаьтта института сайрийнара отделени дишна йистеяьккхай къонача коммуниста.

ХIанз смена начальника декхараш кхоачашде бокъо аккхара экзаменаш дIаяла кийчлуш я из. Шийна тIадилла тIулакх дизза кхоачашде IемА хиларца белгалъяьнай из бIарчача коллективе.

СУРТА ТIА: аппаратчик В. Растеряева.

С. ХУГАЕВА сурт.

БАРХI БЕТТА ПЛАН КХОАЧАШЪЯЬИ

«ХIара балха дийнахьа хьадер дукхагIа хилийта!» яхача девизагIа шерра социалистически яхь йоаржаьяьча Н. Анисимова цIерагIча Новогрозненски мехкдаьтта чакхдоахача завода дукхача установкай, цхьаьолча цехий коллективаша башха-дика къахьегама толамаш а доахаш, шоаш укх юбилейни шерра тIаница социалистически декхараш дика тIехкхоачашдеш. Предприяте цохашта юкъе яьржача социалистически яхье хьалхара мотти дIа ца хецаш хьайоагIа укх шерра Коровин Николай Георгиевич керте латтача цхьоалагIча цеха коллективе. ВорхI бетта план хаьнал дукха хьалха кхоачаш а ва. 22 июле даиз мехкдаьтта продукци арахецара йолаенний из тIаболагIча август бетта кхоалагIча декада чотагIа. Ер шу долацеча деиз цеха технологаша паччахьлехьа планал совгIа арахийцай озараш тоннаш товариш продукци. Белгалдаккха дезаш да цар вра мел хецаш йола продукци дикеи тIехдикеи мара ца хилар.

Завода установкашта юкъе яьржача социалистически яхье хьалхара мотти яьккхай Елагин Николай Владимирович Борщов Владимир Петрович керте латтача коммунистически къахьегама сиилен цIи лелаеча шин установка коллективо. Цар хIанзлехьа толаме кхоачашъяьй товарни продукци арахецара бархI бетта план. Ер бутт бовлехьа сентябрь бетта чотагIа цар арахецарга итташ озараш сонний маьхи мехкдаьтта сийрда продукци. Царел дукха тIехьа ца бусаш хьаьпаре пъохьеташ ба Пашков Николай Алексеевич пулгалдеча № 43-2 йолча установка технологаш а. Цар пъахьегама календара тIа да август бетта тIехьара деиоп.

В. ДОГМАРЗИЕВ.

ЦIЕНХАШТТА ОАРЦАГIБАЬННАБ

Экажкъонний-Юртарча совхоза къаьнача ферма цхьа бIаь метр Іотіакхачалехьа айеннача уллача хозача метте керда гIирсаш хьалдеш латт. Хьанбашта лаьрхIа хьалъеш йолча шин корпуса пенаш хьалдетта даьпнад. Цар торо хулийтаргIья бинъ бIаь етт ледабе.

КПСС ЦК майски (1982 ш.) Пленумо тIаийца Кхачаи программа кхоачашъеча доккха даиъа лаца лерхIаш ба «Экажевский» совхоза къахьегамхой.

Нагахьа санна хIанз укх деношка 226 етт совхоза ферме кхоабаш бале тIадоагIача шера биъ бIаьи карара пятилетка чакхйоалаш ялх бIаьи хургба. Из мероприяти толаме чакхъяккхара укх шера Тульски областера цIца доаладаьд швийний ягача дикача фух дола 51 шинар, карара шу чакхдалалехьа кхы тIа 350 бежан цигара доаладе лерхIаш ба совхозе. ХIанз геттара сиха хьалъеш латта уж корпусаш цу хьайбашта лаьрхIа еш я.

Сиха хьалъю уж объекташ. № 1 йола корпус еш боахи Албогачиев Къуде Гилане кулгалдеш йолча бригадера болхлой. 25 мае хьалъе йолаяь 100 эзар сома сметни мах а болаш № 1 йола корпус 15 сентябрь хьатIаотташ йистедргIолаш я. Цун бригаде къаьстта дикеи сихен болх бу АлбогачиевгIар Махьмада, Хьасана, Іумара, Муусас, Марета, Юкназа, Балаев Хвлата, бригадира ше. Цу юрта баханш хиларах цар вIаштIехьдоал деи сердалонагIа болх бе. Овсарле лаиха йолаш дика дIабода цар болх уж объекташ хьалъяра эшаш йола кирпичкаш, жагIа, гIум, хьу, аьшка турбаш, кхы материалаш Іалапъяра совхоза кулгалхоша чIоагIа йоанхо еш хиларах а.

Балха юкъе цхьацца кхоачамбоацараш йийслой а са бригадерча болхлоша дош деипад е корпус 15 сентябрь хьатIаотташ йистеякхи, йоах бригадира.

Хьалха дIанхача шерашка Красноярски крае, Кировски, Ростовски областашка гIишлопъеча тайп-тайпара балхаш даьд Гилане а цун новкъосташа а. Аккордно-премиальни системах алапи а долаш шоаш хIанз беча балха раьза ба гIишлонхой. Юкъера лаьрхIача хIара болхлочо бетта 600 сомага дIанхочаш алапи доаних.

— Укхаза тхоаи дегаш Іаббалца болх бе йиш йолаш да тхо. Иштта дика къахьега йиш йолаш хьалаш хилча тхо хIана долх кхыча мехка балха? Е са бригадера болхлой кийча ба хIара шершера района боахамашнара объекташ ер санна сихеи дикеи хьалъе, — тIатох Албогачиева.

Цун бригадерча болхлоша санна хьинар айеннна къахьег ши бIаь Іатта лаьрхIа № 2 йола корпус хьалъеш боахнача Хамчиев ИбрахIама Идриса кулгалдеш болча бригадерча гIишлонхоша а. Цхьа бутт совгIа хI мара яц цар из объект хьалъе йолаяь. Дукха хIама ца эшаш деррига пенаш хьалдетта дала доакх цу корпуса а. 25 сентябрь хьатIаотташ из хьалъяь якхара деррига шоай низаш оарцагIданха къахьег ХамчиевгIар Хьажмурда, Лизас, Дугурхана, АлбогачиевгIар Яхььяси Ахьмадеи, Картоев Поахъапа, Бекова ПаьтIамата, кхыбараша. Берриташ а йоихха балха опыт йолаш гIишлонхой ба, хIаьта шоаш хьадер дикал ланха йолаш а ду. Хамчиева бригадерча гIишлонхоех а цхьаьнха саг вац шоай районе хьабе иштта болх а болаш кхыча областашка болх бе паха уйла йолаш.

Цу шин корпусал совгIа нах чубахара шишша квартира йолаш дола ши цIа а латт къаьнарча ферма юхе сихдаь хьалдеш. 20 эзар сом сметни мах болаш да уж. ХIанз тховшаш а тIадахийта царна уйнаш тохаш штукатурка яра мел эшараш деши боахи Сапралиев Даланбика кулгалдеш йолча бригадера гIишлонхой. Август бутт чакхбоалаш йистедаргдолаш да шаккхе а цIа.

Цхьа объект хьалъяь яьккхай совхоза гIишлонхоша. Керда хьалъеш латтача корпусашта Іотіакхачалехьа 400 етт дIаоттабе йиш йолаш йола шифер тIайилла кхоаленаши майден яьй. 25 эзар сом сметни мах а болаш.

Лоацца аьлча, цIенхаштта оарцагIоаьннаб «Экажевский» совхоза къахьегамхой КПСС ЦК майски (1982 ш.) Пленумо чIоагIъяь Кхачаи программа толаме кхоачашъяра.

С. АУШЕВ.

ГРАФИКАЛ ТIЕХЬАБИСАБ

СоагIапчара МагIалбике хьабоагIача тIонаькъа аьтта оагIорахьа уллаш да «Сагопшинский» совхоза кIа. Оасар доацаш цIена бIарг дIа ма кхоачча улл из.

— Селхан йистедаьннад тхо 450 гектара тIа мукх чуйца, — йоах совхоза ялат кхедеча шоллагIча отделене управляюще Галаев Махьмада. — ДогIаш делхар бахьан долаш планах лаьрхIа хиннача ханал кIезиг-дукха тIехьадаьннадале а дика чакхбаьккхар из болх тха механизаторашца. Хьанхари ардари къаьст-къаьста а долаш ялхворхI дийнахьа мукх чуйца даьлар тхо. Тахан укх кхаи тIара дIадоладу оаха кIа чуйца. 1200 гектара тIа да из совхоза, цох 650 гектара тIара дар тха отделене а долаш. Хьоккхашехьа оардаш чуйца лаьрхIад оаха кIа.

Ше къаьстта эвено я ялат ваьрда даьннача кхаьнкара ча вIашнаозаьш цох арглаш деши. Цу эвенца ба ча тIаозаш бола трактористаш Гандалоев Арсалани Медов Османи, холаш деш ба машина лелаеш вола Коригов Башир, арглаш деш бола даи вой Коригов гIар Мишаили Мухьмади. 200 совгIа гектара тIара ча арглаш даь вIашнатоха кхийнад цар хIанзлехьа. Шийнхьа дийнахьа мукх чуйца кхаьнкарча чах арглаш даь бовла лерхIаш ов уж.

Дина болх бенг ба кхай тIара хьатта кIа дIанхухьаш бола соихоза шоферашца. Управляюще цIерагIа йоах Додов Іалихоша, Балхарова Даламбини, Коригов Іазо, кхыбарий.

...Іуприина нег сахьат даьннад Комбайнерашца хьаькхачарга хьешаш да тхо. Уоллаза ца совхоза директор Белхароева Микираш а кхыбола бохкоцхиме болхлой а. Эггара хьалха ший комбайн кийчъяь а ваьина хьакхоач Умаров Нуради. Цун тIехьагIа, дикка ха юкъейолиташ, вал-ваьинар воагIаш, шоай комбайнашца хьаькхагIа Меркоев Юшаі, Гандалоев Махьти, Додов Илез, Гандалоев Султан. Цу пхе агрегато дIаболабу хьокхашехьа озрдаш кIа чуэцара болх.

Мишта лел совхозе укх шера кIи-марс, из хьатIакхачалехьа укхаза оттаьяьча плаша-графиноца нийсдича?

Ипатовций хьисапе ялаташ чуэца лаьрхIа я совхозе оттаьяьча план. КIи-марса хана чакхдаха дезача деррига балхий лоархIам беш, уж сихен дикеи чакхдахара ханаш белгалйоахаш, хIаранс де дезар къоастадеш я из.

Хьакхари ардари къаьст-къаьста а долаш 15 балха дийнахьа чуйца даха лаьрхIа да деррига а 1800 гектара тIара ка бола ялаташ, вешта аьлча 25-ш июне деиа 10-на июле кхоачалца йолча хана. Мастехи ди хьалха чуйца даьйна хила дезаш, кIи-марс дIаболабелча деиа 17 дийнахьа чуйцар дIаьлагIа даьсна мара дац.

Оттаьяьча графикал ялаташ чуэцилаг тIехьадалара бахьан ялхха догIаш делхар лоархI совхозо директора М. Белхароева, совхозо бехк болаш цхьаьнна бахьан лаьрхIаш цо.

Цхьабаьсда, вIалла юргоахьна специалист хила воаш совхозо бехкоах доли ноаннамбоацараш бIарггго.

Цхьаьнна тайнара хьалхехьа чуэцара кийчо яьнн дар ветера хьалха чуэца дIадоладаь кIи кхи. ХIаьта хоаш ма диц, чуэца кийчдеча кхай йистош хьакха, из клеткашта декъа дезилга, клеткий гонахьенаш аха сийлга.

Царех цхьоккха хIама даьдацар. ХIанз аьхкн йIаьтхача хана цIи ялара кхерам ланхбаларал совгIа, комбайнерий къахьегама овсарле а лохъю хьалххехьа уж кийчон балхаш чакх ца дахаро. Совхозе кIи-марс сихен дикеи чакхбаккхара оттаьяьча комплексни плана тIа белгалъяьккха я ка бола ялаташ тIадола кхаш чуэцара кийчде дезаш нола виъ саг чувоагIа ше къаьста эвено. Гуш бац цун болх.

— Хьоккхашехьа оардаш ялаташ чуэцаш хилча хьалхехьа кхаш кийчде дезац, — йоах директора.

Иштта бIаргагуш да цхьаьккха цIенхаштта кхоачамбоацар а. Эсала латт ялаташ чуэцача даккъа лоацарий къахьегам вIаштIехьбаккхара гIуланх. КIи чуэцача тахан болх бе безаш цхьаьтта комбайн йолча, кхий тIа аралъяьнараш пхиъ мара ящар. Воаиаш жаткаш тIаехкачул тIехьагIа, цхьацца куле тоха дезаш а хинна совхоза коа литтар.

ХIаьта а тахаиш кхоанеи кхы оца хIамашин хIана еннаяц ваьина хаьттача совхоза директора денна йоп укх тайнара дар:

— Сона хIанз мара хьадац аптечкаш царга ец аьнна.

Ши кIира дIадаьннад кIи-марс болабеша. Из за кхоачам болаш а, аьина хет тхо на комбайнератта эшар, царга доацар, царна къиналар совхоза кулгалхошта ха, ший хаттаьхьа цу деша йоахо ца еш бисабало а.

Гучет тайнара берриса бенг, IаламА а бац, ча лераш а я укхаза...

А. ХАРСИЕВ, тIа соб. корр.

ЯЛАТ ЧУЭЦАР

30 июль хьатIаихоачаш (хьажIаьш дутеи доацаш)

(чуэца делачоь проценташ)

Районаш	Хьокхар	Хьрдар
Шелковской	100	98
Гудермесски	100,0	99,0
Сунженски	94	51
Наурски	80	84
Надтеречни	58	63
Грозненски	70	41
Малгобекски	69	41
Шелковски	45	30
Сунженски	31	30
Эрзи-Мартановски	41	31
Ачхой-Мартановски	39	37
Веденски	37	37
Итум-Калинский	32	33
Шатойски	18	11
Республике тIехьа	63	51

ІИЛМАХОША — ДОАКЪАР ІАЛАШДАРА

Самардийнахьа республиканский союзий цIагIа хилар «КПСС ЦК майски (1982 ш.) Пленума решений хьакъехьа доакъар Іалашдара интенсификаци яра керттерча лостамашта» хетаиь ВАСХНИЛ Ерригроссийски отделенен Нохч-ГIалгIай республиканский юртбоахама опытни станцен вIаштIехьъяьккха экспериментальни совещаниа.

КПСС Нохч-ГIалгIай обкома бюро, Министрий Совета цIерагIа совещане дакъа лоацаш хиннараш даьккъаьла бийцар республика Министрий Совета Председателе хьалхарча заместителе С. И. Кожуховске.

Совещане хъамаьл дир: ВАСХНИЛ Ерригроссийски отделене доакъар кийчдара деиаш тохаш йолча сектора заведующе И. А. Шкурпелас, доакъар Іалашдара йолча ВНИИ доакъара культурай хьувкъама физиологически ларний программированни еча лабораторе заведующе А. С. Образцова, Ставрополерча НИИСХ доакъар Іалашдара йолча отделе заведующе Л. Д. Максименкос, хьийбаш леладара лешаш тохача Къулбаседа. Кавказски НИИ цонийн даьгIенийн лабораторе воккхагIа волча Іилмаи балхахочо В. Г. Борисенкос. Дагестанский НИИСХ доакъар кийчдара технологи тохача отделе заведующе А. М. Халилбекова. Нохч-ГIалгIай республиканский юртбоахамо опытни станце хьийбаш леладарен доакъар Іалашдарен лешаш тохача отделе заведующе А. Д. Никитина. Іукхача кхычар.

Хьийбаш леладара тIожача, моцача, даьгIенашкарча доакъарашца дола хьашташ хIара боахаме дизза кхеччашде йиш а хулийтаргIолаш, кхашка, цонашка, даьгIенашка доакъар Іалашлеш дела балхашта дIаха интенсифицаци яра, доакъара культурай хьувкъаьл лакхбара даьккъаьш методаш хьийхар цар совещане дакъа лоацаш хинначарца. Къаьстта термин тIабахийтар боахамашка доакъар Іалашдара лаьрхIа отрасль хьалра, доацъарашца боарамга хьежжа белоц, кхыйола компоненташ хулийтилга Іалашдара, доакъарах пийсса пайда эцараи цунна кхом бараи.

Совещане дакъа лоацаш хиннначар даьча къамаьла кепа а тохаш лаьрхIа брошюра арахеца соцам бир.

ДОАЗОЛ ДЕХЬАРА ХОАМАШ

УЛАН-БАТОР. Монголе шахтераша керда мулаш даьхад СССР хьаяь 60 шу дизара баха ма боаттIара накъабаха духьа лелаеча социалистически яхье. Мехна боаккхаш бола кIор хьалхарча ах шера 9 процент дукхагIа хиннаб соахка цу хана боаккхаш хиннаечуица нийсбича.

Опытни горняцкн коллективашта яьйса хьинареча къахьегама образецаш гойт дукха ха йоацаш мара мехка индустриальни карта тIа ца яьннача шахташ проходчикаша. 10 шу хьалхарIа боаккхаш хиннечул пхезза дукхагIа кIор боаих хIанз мехка. Иштта из баха торо хиннай кIор боаха предприятеш республике дукха хьалъар бахьан долаш.

●

БОНН. TIехь-тIехьа дукхагIа машара тIехьа, герзаш дIалахара тIехьа уйтт малхбузен-германски духовенства викалаш. Евангелистски кинаьерча священникий группо кепа теха арадаьккхал елдаь хьадеш латта герзаш кхы гаьна ца доаллий таш социаданза. Малхбоаленнеи Малхбузенеи юкъе машар бесл гIулакхаш оттаданза дарг ца хилар белгалдоаккхаш дола гучахьара виесьмо.

Машара тIехьарча боламе кинаьо шерагIа дакъа лацара тIахьийхар вовзаш волча Малхбузен Германерча машара тIехьалаттачо теологе профессора В. Хубера. Вюрцбурге ше къамаьл деш цо белгалдаьккхар, керда американски ракетно ядерни герз Малхбузен Европе оттаде вына НАТО-е яь решени машар безача халкъаьнна духьала хилар.

●

ДАМАСК. Берригача ливански патриотий эгтара хьалхарча агрIа пара декар — нерагIльски тIаьрахошта духьале ари мехка ерригача территорио тIара уж делхаборш. Хьалхайкадаьд Ливана Къаьмапатриотически ниаьй (НПС) Центральни политически совета председателе Валид Джамблата тахан укхаза Сире президентаца Хафез Асадца хиннача пIаьнагIехетаре. Къамаьлаш дечь хана даьннар, хезм оу США лестеш. Ливанера хьал а палестинский ливанеши хилхьаьшта духьала йолаьнча агрессия хурдараш а.

●

ВАШИНГТОН. Кхы ца мехкашнара тIулакхаш йолча ваьлий пхаьта комитет председатель Бомиен Пелосий керте латтача конгрессмаш группа хьалхайкадаьд 1983 финансови шера йолча США тIема оборонна хьалхьаьш доаг тоаг чудоина хилар. Цу тIа ваьнад оборонна тема кхаьчаш хьаьвзо хьалхьаьш 24 миллиона доллар Пентагона оборонна кхаьчаш дIаьлаьна. Из ваьнна хьалхьаьш доаг ца даьхьаьш доаг ца даьхьаьш доаг ца даь

ПАРТГРУППАШКА ОТЧЕТАШИ ХОРЖАМАШИ

ТЕРКАМЕ—ДИНЗА ДИСАРАШ

Октябрьски революце ордён лелаеча «Красный вілоть» завода цехашка, бригадашка, участкашка ухх деношка чакъювлаш я партгруппай отчётно-хоржамий собранеш.

Цу тайпара собрани хилар ухх деношка болат лоалалеча № 14 йолча цеха слесарни участке.

Отчет ярча партгрупорга Денисенко Андрей Андреевича белгалдаьхкар. Беррига советски пах санна цеха болхлой я КПСС ЦК майкий (1982 ш.) Пленума решенеша, цига тІаийцача Кхачан программа чІоагІа политически къахьегамен хьалар йІ деннача хьале болх беш я бахиш я хилар. Хіаьта парте еча йоахкон къахьегама кІоталонаш яхарца жоп дала лерхі цар.

Участка партгруппа бархі коммунистах латт. Царех духхагІбараш коммунист яхь цІн спйленца лелаеш ба, производстве я дезале я шоашкара бакъахьара мара гІулакхаш гойташ баз. Беррига коммунисташ партийн порученеш йолаш ба. Шийна тІадилла моллагІа дехкар тешаваме кхоачашдеш хилар ца къаьстта белгалдаьхьа вочІа коммунист В. П. Чубинец. Беррига хіама бац ашна коммунисташ хилхьа дружинникаш болаш ба. Царех хіаравар политлешара системе шоай идейно-теоретически боарах лакхбеш хиннав. Из дика да, хіаьта а цох кхоачамбаь Іе йиш йолаш вац парте член. Ца декхарийла ва балхи с общественн вахара Іатжъаш дола гІулакхаш лелаечаргара доагІар хьалеха а. Цу даькъе беррига даьд ала йиш йолаш бац

С. ШАБИЕВ.

КОММУНИСТАША ДАГАРА ДИЙЦАР

Производственни болх діахо йодача хана кхы а дикагІа вІаштІехьбаккарахи плитлетка шоллагІа шу толамца чакхдаккхарахи лаьца яр «Гроснефтегеофизика» трста тІрбашта мехкдаьтта тІоана даьлени мел я тохкаш цунга хьожаш йолча жеседаше партгрупорга мастера Долонин Вячеслав Михайловича отчетни хана баьчча балхах шоай партийн собране яь доклад.

Шерах діабахача ялх бетта экспедице баь болх бувцаш по аьлар, план 117 процент кхоачашъьхьий. Коллективера болхлой тайп-тайпарча моттигашка вІаши гаьна болаш къахьегаш ба. Цар болх бу «Грознефть» объединене предприятешка хий республике, Дагестане, Грузе, Веррига а 30 саг ва хж.

Діабахача ялх бетта цар тахка я тІхка, мишта болх беш я а хьежаб 70 соагІа йолча объекте. Партийна группе веррига а кнъ саг мари веце а, коммунисташ кхоачаш хиннаб экспедице болх бечча ерригача моттигашка. Цар хьокхаме къахьйгар шоаш мел нийсбеннача. Плани тІаийца социалистически декхарашн тІехкхоачашдеш хьабаьхкаб.

— Болх беш йола объекташ вІаши шийла гаьна цалилар исследование социалистически яхь вІаштІехьхьажкара, из діайоаржкара, политически ихетама болх бара ца Іатъаш дисаш, — аьлар Долонина. — Хіаьта а йолаш йолча торонашка диллача коммунисташ производственни кхетамеш болх дика беш чакхбаьлар. Группера беррига коммунисташ производстве хьалхалаттараш ба. Цар болхлошта діабовайт парте чурен арахьареи политика. КПСС Центральн Комитета майкий (1982 ш.) Пленума решенеш, цига СССР Кхачан программах новкъости Леонид Ильич Брежнева яь доклад юсаш беседаш йьй.

Коммунисташа къоьсам лоаттабу паччахьалнен рузкъа кхоаргА тІехьа. Цу хьаькъеха цхьадола толамаш а доах.

Бакъда, аьлар цо, производственни толамаш кхы а дикагІа хургдар, нагахьа санна цхьадола кхоачамбоацараш дешаре.

Ер шу юбилейн да мехка а республикана а. Из къахьегама толамашца белгалдаькхар юхейсача хана беррига из тІабахийта беза.

Цул тІехьагІа къамаьлаш даьла коммунисташа мастера С. Чипильдина, воккхагІволча механика С. Саганова, воккхагІволча техноруна Ю. Бутенкос дицар давлени тахкара оша приборашца ца тоъаш хиларах. Къаьстта кхоачамхиллад ца контрольно - измерительни приборашца. Нагахьа санна уж приборашца тоъал аларе, кхы а дикагІа болх булургилар белгалдаькхар цар.

Собране баьхкабар группа беррига членаш. Массане а диказа даькъа лоарцаш чанхьилар из.

Ю. ТЕГАЛОВ.

Хіара бетта [illegible] ца [illegible] даьлаш даьн вІаштІехьхьажкара [illegible] Цар [illegible] Дуда. Цо [illegible] а ца производственна [illegible] ца [illegible] предприятие [illegible] йиллаш [illegible] Цо [illegible] а [illegible] ца [illegible] а [illegible] Цо [illegible] а [illegible] ца [illegible] а [illegible] Цо [illegible] а [illegible] ца [illegible] а

СССР ХЬАЯЬ 60 ШУ ДУЗАШ

БОККЪОНЦА ДОЛА ХАЛКЪА ІАЬДАЛ

Мехка Конституце 2-ча статья тІа аьлнад: «Деррига Іаьдал халкъа карс да СССР-е Паччахьалкхен Іаьдал СССР политически лард йолча халкъа депутатий Советашка гІолла чакхдоах халкъо».

«Дерригача къамийн народностийн политически вахар юкъара хилар, аЙхха цхьоагІо йодаш уж хилар къаьгга хьаЙокхаш я массовн. Іаьдал дозза шолй бе доаллаш йола паччахьалкхен органаш — халкъа депутатий Советаш, 2,3 миллион болча халкъа викалаша, коммунисташа а парте боацараша я, 100 совгІча къаман викалаша ерригача паччахьалкхен полицешкара къестаду цига политически, социально - экономически, культурни строительства дешаш, боккъонца йола социалистически интернационализма школа чакхйоаккх» (СССР хьакхелла 60 шу лиларах болча КПСС ЦК соцам тІара).

Уж дешаш боккъонца бакъ хилар хьахьокх вай автономни республикно а.

Нохч - ГІалгІайче, кхыйола республикаш а санна, шийн паччахьалкхел а долаш дерІаахара кховаткъа шера нетори йІаха дувзаденна да Советашца. Паччахьалкхен Іаьдала органаш шоаш йоллаше а, уж цу цхьан хаина эггара шерагІен властелькхеГІен йола, халкъо ше шийна кулгалделга Іалашдеш йола общественни организацеш *4 л.*

Советаш демократе эггара лаккера форма санна, дукхагІча наха дакъа лоацаш йола органаш санна а лоарХІаш, В. И. Ленина аьхад, из да «массанена а хьадийлла, долла хІама дуккхача паха хьалхашка деш доле, дукха нах тІаоцаш, дуккхача наха юккъера хьадоагІаш доле Іаьдал, дуккха нах чуловаши цар лоІамагІа хьахиннен йола, духхьаренн юкъарчал доацаш йола орган (В. И. Ленин, ПСС. т. 12, оагІ. 319).

Дешаш цхьана, партІатта, корта болаш дувцарен къестаренн, гласноста, исполнительнин распорядительнин органаша Советаштен бахача нахан хьалхашка ханнинахьа отчет телара, цар балха юкъе дакъа лаца гражданаш шерра юкъеозаре ларда тІа вІаштІехьдоахаш да халкъа депутатий Советий деррига бахача нахаца юкъарчал доацаш бувзаваш лоатталу центраш я Советаш. Цига ма болхий тайп-тайпара йоанхонаш йолаш гІулакхаш эшаш, боккъача общественни паччахьалкхен лоарХІамера предложенеш йолаш бола нах.

Тахан Нохч - ГІалгІай паччахьалкхен доаде латт мотІигерча Советий 9819 депутат, халкъа дикагІа бола виналаш, Советий массе танпарча гІулакхашка шоай лоІамагІа, кинна цар гІовчий ба Іаьдала органий общественни актив а хиина дІаэтталатта итташ эзараш болхлой, колхозхой, гІулакхера нах, Іилмахой.

Нохч - ГІалгІайчен Советий систему чулоац Лакхехьарча Советагара дІайийхьаче, 12 районин, республиканси доалара (АССР) 3 городской, районин доалара 2 городской, городерча 4 района Советаш, юртийн станицийн 181, 4 поселкоан Советаш.

Советий демократизм цар систавага хьежача гуш я. Депутаташта юкъе — общества ерригача социальни группай викалаш. Цар кхаьдькъах ши дакъа — болхлойн колхозхойн, е 6663 саг, шарех 37,2 процент КПСС членашш членалла кандидаташ бе, ерригача депутатех ахаш — нахалах, цу дийкъе 70 процент совгІа нохчийн гІалгІайн нахалах. ХІара нохалгІа йола депутат 30 шу даланш ва.

Республика Советий депутаташа хьинаре дакъа лоаш паччахьалкхен, боахана, социально - культурни гІулакхаш дегІанхьулаГІа дешаш къестадеча. Советий сессеш нийсъеч чакхйоахаеш. ТІаЙца решенеш кховчаньелга вІаштІехьдоахача. Нохочамбошарш дІадахара тІеранг мацъе предложенеш ренсенилаеш тел цар, шера ца пайда ву депутата вопросхьа бокъонах.

Коммунистически демократе мехкеш хьаьлонаеча ГІулакхаш ваІ, валкъи Советий практически ГІулакхашта воьрчаш доаннаш вахнин ешаш йола доарІаме форма — цаРарарчу нанаташ. Пакхаьнна хуо общественнийн паччахьалкхенна ГІулакхаш еш йолаш Новчийн ГІехьаГІехьа шерагІа дІаЙоаттаеш я шарш бечу балха поаннина. Дуккха а ду нахаш лелаш. Нохчийн ГІалгІайн пиллийнна бокъонашца дІаЙоа дикьаш. Йолаш тоаш мокьаш да цуо чете. Иланоан отдел ханна. Шерашш ваьнар полицийнийн шефарийн — Бадуев Хьусеина а Хатуев Ваха а. Дукхах шерашш дІадахина цар мишаш ГІа йолаш ду Колектив ца кхиеш а дикаГІо сатоха хьа полицийнийн йолаш цар ца ваьнаш. Шера

МОСКВА. ХьатІаккаьчад ахкан дІайха денош. Шоаттадийнахьен кІирандийнахьен эзараш москвичаш сазоІаш хул Москва яхача долача хин йисте.

СУРТА ТІА: кІирандий нахьа Лешнски лоамашка.

В. ЗУФАРОВЕН
А. ЯКОВЛЕВЕН сурт.
ТАСС фотохроника.

ЮРТИЙ ДОАЗОНАШ

ЭСТОНСКИ ЮРТАХОЙ ВАХАРЕРА ХУВЦАМАШ

ІІІаш нийсъел оаш ши цифр: 300-и 14000-и. Хьалхара ар — хІанз республикерча колхозийн совхозийн дукхал. Шоллагіа ар — 1940 шера юрташкарча боахамий дукхал (1 гектарагара 30 гектарага нхаччалца лаьтта долаш). Цу хана юрташна бахар берригача бахача нахах 65 процент гаргга, хІанз — 29,5 процент. Хіанзчул шозза дукхагіа бар юрта боахамо болх бераш, цхьабакъда, юртбоахама продукци кхозза кІезигагіа йоакхар.

Хіанз, тхоцига оалаш ма дарра, «юрташ дІайоалаш» латт, эттара хьалха, кагийча наьха цига баха белам ца хиларах. Къона новкал геттара нийса гІерт города хьисаперча дика нийчъльча поселкашка хІанзара массе тайпа паргІатонаш чуйолча шоай доалахьарча хозача коттеджашка даха. Юрташна баха нах колхозийн совхозийн кердача центральни усадьбашка боха дІачукхувлара искусственно, ІІІаштІехьдаьнха даь а деш а цхьаьнха хІама дац Эстоне. Из процесс естественни наькъаца лелаш л. Шоай безам бараш хІанзле дІабахаб мах боацаш дика кийчъль квартираш е шоай доалахьара дІенош бокихача боахама центре хьалдара (предита льготин условеш а йолаш) индивидуальни участкаш дІа а кйца. Кердача поселкашка аттагіа а дуйха а къесталу производственни меттел, социальни а проблемаш. Царех хІаранахьа я ший культурни торговни центраш, спортивни базаш, кхылраш.

Юхейнса юрташ городал арахьа аьхки лелаеча дачашта тІехь - тІехьа дукхагіа таралесташ йоагіа. Цу тайпара юрташна баха бисе шоай дай-ноаной болча мукъача деношка ух бераш: іаттагара йоагіачча тайпара шура мала, салаіа а сезонни балхаш долча хана новкъостал де а. Хіанз, бакъдар аьлча, доккача вахарах юрта хьалда хинна хоаш гаьна яьннай. Массе оагІорахьа долхаш дика автомобильни наькъаш да Эстоне, легковой машинаца ваха йиш я моллагіа юрта.

Хіаьта а, тІехь-тІехьа дукхагіа городашца баха дІаух юрташкара нах. Хіанз Эстоне юртбоахама производстве болх беш ба къахьегалургдолча нахах шийтта процент гаргга. Хетаргахьа, болх бераш кхы а кІезигбала мег ухказа. Вешта, тахан а тІехьв долаш да балха кулгаш ца тоъаш дола боахамаш, эггара хьалха квалифицировани низаш, белгалла аьлча механизатораш ца тоъаш. Механизатор хилара лаьрхіа йола школа е профессиональни кийчон курсаш чакхъяха еза. Кхыметтел цу цхьан факто а кагирхошта гуччахьа лакхдуо традиционни юртбоахама профессей сий.

Цхьабакъда, цхьадолча боахамашка балха кулгаш ца тоъар эггара хьалха цар кулгалхоша производствена индустриализаци ара, наьха бытовой хьалаш ІІІаштІехьдахара, юрта культура дегІайоалапа уйла кІезига еш хилар бахьан долаш да. Вай хана юрта вахачв саго вахара хьалашкара дІадехараш городе вахачо дехарел лохагіа йалла мичад. Кхыметтел доккхача олапе а соцавергаш из юрта, нагахьа санна цига ваха цунна сагота хуле. (1981 шера колхозхой бетта юкъера алапи болхлойн гІулакхерча наьхчули лакхагіа дар).

Хіанл юрташкара дуйха нах городе санна бах. Цердачи йокихийча поселкашна массе тайпа коммунальни паргІатонаш я, долла хІама юхха да: торгови центр, бераша юкъара школа, культура Дворец, кинотеатр, музыкальни школа, бытовой комбинат, ресторан, спортивни гІирсаш.

Эстоне юрта боахам хьайбаш леладелга дегІадоаладара специализаци ст ба. Цунах тхоа хьахиннораш во доацаш хІамаш да. Республике бахача нахах хІара сага сих лоархІаш 133 килограмм дулхи 791 килограмм шурсн йоаних оаха. Уих тІехьарча ІІсрашка ялата юкъера хьувкъам хІара шера гектара тІара 26 центнерга нхаьчаб, 1940 шерага нхаччалца йолча хана 11 центнер мара да хиннача метте, шура шозза хІана якхац аьнна дукхагіа йоакхх.

Хіанзарча юрта хулаш йола процессаш — производственни социальни — чоалханегіа хиларах боахамий кулгалхошта тІадожадеш дола гІулакхаш а доккхагіа да. Колхозий председателехи совхозий директорехи 97 процент — ланхерен юкъера специальнии образовани йолаш бола нах. Цар когІортолга — квалифицировании специалисташ. Юкъера лаьрхіача тха хІара болхаме болх беш 30 специалист ва лакхерен юкъера специальнии образовани йолаш. Колхозийн совхозийн кулгалхошта новкъостала йоагіа промышленни телевидени а. Из хІанзе а деиз дІайолайолийташ я. Тхо дог тийша да, дуйха ха ялалехьа еррига а индустриальни ларда тІа оттаьв, деррига дешаш инженерни іаьдаларіа, Іилман наькъаца къестадергдолаш йола производство а йолаш бола бокиха юрта боахам мара рентабельни хургбоацилгах.

Эстонски юртахой вахарера цу тайпара производственни социальни хувцамаш дулургдацар вай мехка халкъий вежарашха йолча цхьоагІоне мара. Оашош дІауйлаел оаш. 1953 шерага нхаччалца ерригача 15 союзни республикана юкъе хьалхара моттиг лоацар Эстоне ерригсоюзни бюджетера цунна хьежаеш хиннача капиталовложенешка диллача (бахача нахах хІара сага сих лоархІаш). 1945 шера СССР нхыча регионашкара республике йоагІар тхогара дІакхиьчул 1,6-зза дукхагіа продовольстви. Промышленни продукци а ниитта иттазза дукхагіа нийора оаха. Духьал 1956 шера мара кІезиг-дуйха нийсдаланзар уж ьокхамаш. Тахан территорера диллача ерригача Советски Союзах 0,2 процентн бахача наьха дукхалга диллача 0,6 процентн мара ца лоацача Эстоне йоакхх берригача мехка йоакхачох 1,3 процент шура, 1,3 — дулх, дуйха совгіа - эшашагіа йоацаш 2 процент нахча.

Республика юрта боахам дегІабоалабара керда перспективаш хьаелл КПСС ЦК майсни Пленумо къоабалъьнча 1990 шерага нхаччалца йолча СССР Нхачан программо. Цунга хьежа Эстоне донъа а дай, юрта боахама юкъедоаладергда 170 эзар гектар лаьтта. Шера юкъера лаьрхіачв доакхчаш дола дулх итт шера 235—240 эзар тоннага нхоачаш дукхагіа хургда, шура — 1,3 — 1,4 миллион тоннага, ялит — 1500 — 1600 эзар тоннага нхоачаш. Программа тІа ма ларххіара, уж деррига производственни деихараш социальни проблемашца, эстонски юрташ дика товешна хІанзарча тайпара поселнаш а сий дІахо эргапхарца цхьана нхоачашдергда.

Густав ТЫНСПОКГ,
Эстонски ССР Министерий Совета Председатель заместитель, Госплана председатель.

(АПН).

ХІара шер-шера дуйха дешархойн студенташ хул вай республике нхмчахьара тІабаьхне совхозийн колхозийн нхашка ялат, баьцаьдарат ялеечча, чуйдача новкъостал деш, салоІаш, шоай могашал тоаш. Ниитта, уих лепошка Суоженсия районерча «Ассиповский» совхоза къьхьегаьна-спортивни лагере салоІаш, цу совхоза къьхьхьаьхошта тайп-тайпара ялаг тІара балхаш дачча новкъостал деш ва Набережные Челны лхача городерча № 2 йолча берий-нхелетарий спортивни школера 180 дешархо.

Дика дьийнъьаб хьалІа нхача Іажаш Ленинен Къахьегама ЦІеча Байракхеи ордений кавалера Адуев Хьамида бригаде. Уж Іажаш чуйдача бригадана гІо деш ба къоона хьаьший.

СУРТА ТІА: Іажаш чуйаш ба къоона спортсменаш, царна юкъе латтар.—Х. Адуев.

В. ЕЛИЗАРОВА сурт.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

ЖУРНАЛА АРГІАНАРА НОМЕР

Кепз теха араьнвой «Агитатора блокнот» яхача КПСС Нохч-ГІалгІай обкома пропагандан агитацен отдела журнала йийттаЛагіа номер. Из хьеллолу КПСС ЦК-арча общественни Іилмай Академе аспиранта К. Салтаханова «Кадрай йоакхо ар» яхача статьяца.

«Деза денош» яхача рубриника кІел кепа техай парте обкома гІишлон отдела инструктора Х. Минтуева «Сихен диней хьалде гІирсаш» яха гІишлонхой Дешна хеталь статья. НГІАССР Министрий Советерча физически культурай спортен Комитета председатела заместитела А. Гучигова «Къонал—ниэн хозалІ» яхача ший статья тІа дувц республика спортсменаш шоай цІейна наьха миннта болх.

Агитатора долча новкъостала журнала тІа кепа техай Л. Н. Толстойн цІерагІча Нохч-ГІалгІай паччахьалкхен университета доцента экономически Іилмай кандидата А. Багдасарлна «Экономика кхом беш хила еза» яха статья.

Номер тІа ниитта кепа теха я экономически Іилмай доктора И. Дудинске «Кхачон программен СЭВ-а мехкаша цхьана леладу гІулакхаш» яха статья.

КАГИЙ НАХИ МЕХКАРИЙН!

№ 4 йолча Грозненски юкъерча профессионально-техническе училище 1982—1983 дешара шера дешархой деша дІачуэдилта дІахойт

Уих профессеех:

1. Механизаттеи газ йолкхача скважинашта эксплуатационнии разведочнии буруи тохача буральщика гІонча, электросварщика болх бе а хоргдолам.
Дешара хІ — 1—3 шу.
2. Буровойшта гІулаих деш воле электромонтер.
Дешара хІ — 3 шу.
3. Электрогазосварщик.
Дешаро хІ — 3 шу.
4. Слесарь-инструментальщик.
Дешара хІ — 1—3 шу.
5. Химически анализа лаборант (мехкарий).
Дешара хІ — 3 шу.

Училище деша дІаэр 8—10 класс чакхъяьнкта вагий нахи мехкарийн, эскарера дІабаьхка бІухой.

Училище кийчъю «Грознефть» объединенена кадраш. Деша баГІача хаза дешархой Іалашбу мах боацаш обмундированеца, кхачанца, учебникашца, общежитеца. Производственни практика йолча хана дешархошта шоай специальностагІа доагІача юкъара алапех 33—50 процент аьчка кара дІетел. Училище деша вагІаш яьккха ха къахьегама стажаца дІалоархІ.

Училища нхо курс чакхъяьккха а йистебовлаш дІалуш йола экзаменаш толамс дІаенна а болча кагирхошта юкъера образовани яьккхарах долеш профессегІа разряд ешна долеш диплом дІалу.

Запятеи дІайоллу 1982 шера 1 сентябре.

Хьаьмсара доттагІийн! Тха училище деша дувлаг!

Из чакхъяьккхачул тІехьагІа оашош хержача специальностагІа йоккха гонзал йола боллолл хургда шоах, хІаьта юкъера образовани а хургьа шун.

Училища адрес: г. Грозный, Октябрьски район, 12 участок, автобусан № 13, 24, 25, трамвай № 5, «12 участок» яхача уж сопача кхаччалца.

ТЕЛЕВИДЕНИ

22 ИЮЛЬ

I ПРОГРАММА

8.00 — «Хь».
8.45 — Арфа дІалоах РСФСР заслуженни артистеан А. Тугайс. Ленинградера передача.
9.10 — Мультипликационни фильмай программа.
9.40 — «Киноинъьбара клуб».
10.10 — «Римский-Корсакова дІагІа». Фильм-концерт.
11.20 — «Кердадараш».
11.30 — «Кердадараш».
11.50 — Нитлелча — хІаранаГІулаих. Документальни фильмай программа.
15.45 — «Лаьрх довзий хьона?».
16.25 — Фильм — бераша. «Старожил».
17.10 — Мехка ахашка. Алтайски крае доакъаьрах Іилашдарах.
17.55 — «Цхьана — барттайна дезал».
18.25 — «Электро-82». Дунен хьалъаьнта шкъерча выставкера репортаж.
18.45 — «Тахан дунен тІа».
19.00 — «Кагирхой адресаш». ВЛКСМ XIX съезда делегатаца В. Мещерякоца ІІІаштІехьтар.
19.20 — Польски Хьалъа республика къаман цІейта — Юкаметтаттара Деиг. Кинопрограмма.
20.05 — Город Зелена Гуре (ПНР) советски кІел фестиваль.
21.00 — «Хь».
21.35 — «Боккхийчарна йола контрольнаш» яха хьалхара передача.
22.10 — «Тахан дунен тІа».
22.25 — СССР 60 шу дизаргІа. Кубански казачий хора концерт.

II ПРОГРАММА

8.00 — Іуйранара гимнастика.
8.20 — Телевизионни документальни фильмай программа.
9.05 — «Третьа измерение» яха телевизионни духхасерийн художественни фильм. I-ра серн.
10.15 — «Мичад шо, журналаш».
11.00 — В. Шекспир. «Ромеон Джульеттан».
12.10 — «Испанни моттг».
12.40 — «Шахматни школа».
13.10 — Документальни фильм.
13.30 — «Балетах». СССР халкъ артистеа И. Тимофеева.
14.35 — «Король манежа» яха субтитраца доаг художественни фильм.
15.45 — «Кердадараш».
17.30 — КПСС ЦК майсни (1982 шера) Пленумо соцамаш — нахарел «Республика нхашка» (гІалгІай меттала).
17.45 — Документальни фильм.
18.05 — «Нохч-ГІалгІайчо гІоллаг».
18.25 — «Телезу» (нохчий меттала).
18.45 — Іилман - популярни фильм.
19.00 — «Аэровокзал хьалъеш лаьтта».
19.20 — Киножурнал.
19.30 — «Хьайсаг ваьнна» къоаьсам лаьтта 40 шу дизаргІа.
20.00 — «Бийса дакъьхьала тийла шун, бераш».
20.15 — «Горный великан» яха телевизионни документальни фильм (Непали).
21.00 — «Хь».
21.35 — «Третьа измерение» яха телевизионни духхасерийн художественни фильм премьера. 3-гІа серн.

23 ИЮЛЬ

I ПРОГРАММА

8.00 — «Хь».
8.45 — Іилман-популярни фильмай программа.
9.20 — Комсомолера Е. Штачина ансамбль. Концерт.
10.10 — Фильм — бераша. «Къайлагіа хилийта город».
11.20 — «Кердадараш».
14.30 — «Кердадараш».
14.50 — СССР ІІІема-Форда Флота Дегеа. «Оаьнера вахта» яха телевизионни документальни фильм.
15.15 — «Эрсий мотт».
16.10 — «Лаьмо, Дьахе, тха ялеш». Фильм-концерт (Душанбе).
18.40 — Поэмоговоьс. Кдчаи программа ахачалцьер.
17.10 — «Шахматни школа».
17.40 — «Гамбийнна доаг тамашъар».
18.10 — Мультипликационни фильм.
18.45 — «Тахан дунен тІа».
19.00 — Телевизионни документальни фильм.
19.10 — Хьалхара инструментийн оаьнер. Ударни инструменташ.
20.00 — «Цхьагіа ойлаеш ялаьнна телевизионни документальни фильма премьера. Автор — Л. Золотоверхий.
21.00 — «Хь».
21.35 — М. Горькоа ціерагІча Московски Художественни академическа театро дІаьхьоа йола ваьнгІий сценаш.
22.35 — «Тахан дунен тІа».
22.50 — Дешна агаьхьарча эстрада аьнарашна ваьнаш.

II ПРОГРАММА

8.05 — Іуйранара гимнастика.
8.20 — Іилман-популярни фильмай программа.
8.45 — «Третьа измерение» яха телевизионни духхасерийн художественни фильм. 2-гІа серн.
9.55 — «ИТУ ду хьаьх, ишшо хьаьст. Горки Смуглянкий ансамбл ат ваьнна ваьнаьнна ИТУ хьаьх».
10.05 — Аьхьна Кьерстенсена ваьнаьнна ваьнаьнна. Ф. Аьнна (Норвегиеллаьнна).
10.40 — «Шоаьнна ІІІаьнна ваьнна ваьнна ваьнаьнна ваьнаьнна ваьнна ваьнна».
11.00 — Мультипликационни фильм.
11.20 — Ваьнаьнна ваьнна.
12.00 — Фильм — Бераша. «Ненаьнна Ваьнаьнна».
13.05 — «Ваьнна ваьнна».
13.35 — Остаьнна Концертин студе ваьнархочуна Г. Тривольсеца ваьнаьнна.
15.00 — Телевизионни музыкальни фильм.
15.50 — «Кердадараш».
17.10 — «Хьа горизонташ».
17.35 — Мультфильм.
17.45 — Концерт.
18.15 — «Изотов Никита». Документальни фильм.
19.25 — «Нохч-ГІалгІайчо гІоллаг».
18.45 — Документальни фильм.
19.05 — Махбеча боаллой Деиг на хетаьнна передача (нохчий меттала).
19.25 — Киножурнал.
19.35 — Хьаьнаьнна-82. «Хьай заттача хІара гектара — йоаьхов терхимо».
19.50 — «Бийса дакъьхьала тийла шун, бераш».
20.00 — Ростовски телевизионни студе программа.
21.00 — «Хь».
21.35 — «Третьа измерение» яха ча телевизионни духхасерийн художественни фильма премьера.

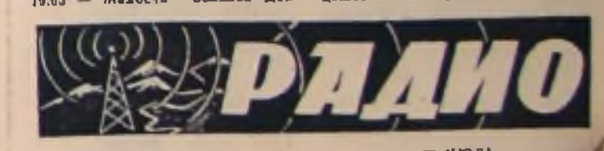

22 ИЮЛЬ

6.40 — «Юртара вахар» (гІалгІай меттала).
7.15 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское знамя» газетей обзор.
7.23 — «Сердало» газета обзор.
7.30 — Передачай программа (эрсий меттала).
7.35 — Передачай программа (гІалгІай меттала).
8.25 — «Уникіеноа» яха радиожурнал (гІалгІай меттала).
8.45 — «Хьалхара ритмаш» (гІалгІай меттала).
11.15 — «Агитатора дош». Беседа (нохчий меттала).
11.30 — «Дин темаьх» (эрсий меттала).
11.50 — Хоамаш.
11.55 — КПСС майсни (1982 шера) Пленумо соцамаш — нахарел «Завод марта сий деш», «Пишмаш» заводера передача (гІалгІай меттала).
17.15 — Передачай программа. Хьоттамах боза хоам (эрсий меттала).
17.16 — «Микрофонаца Грозно гІоллаг». Радиожурнал (эрсий меттала).
17.31 — «Йолт чечнаьна ваьнна-лаьтарашта». Концерт (эрсий меттала).
18.00 — Керда хоамаш (эрсий меттала).
18.10 — Керда хоамаш (нохчий меттала).
18.20 — Керда хоамаш (гІалгІай меттала).
18.30 — Хоамаш.
18.40 — «Дела лоІамаш» (нохчий меттала).

ХЬХ

19.00 — В. Розов. «Даьхьа хийла бараш». Радиоспектакль.
19.45 — Шерт чаьнна ваьнна.
20.40 — «Шатлана доаьнна ахчаьрах».
20.51 — Хьаьхьа ахарах.

23 ИЮЛЬ

8.40 — «Юртара Іуйранара гимнастика» (эрсий меттала).
7.15 — «Грозненский рабочий» газета обзор.
7.23 — «Леннан некъ» газета обзор.
7.30 — Передачай программа (эрсий меттала).
7.35 — Передачай программа (нохчий меттала).
8.25 — Хьалхьа ваьнна (нохчий меттала).
11.15 — «Атеист» яха радиожурнал (гІалгІай меттала).
11.35 — Музыка (гІалгІай меттала).
11.45 — «Доаьхьараш кийчъяра — боккха терам» (гІалгІай меттала).
17.15 — Передачай программа. Хьоттамах боза хоам (эрсий меттала).
17.16 — «Доттагіай фаьзам (эрсий меттала).
17.31 — Литературни Нохч-ГІалгІайчо (нохчий меттала).
17.50 — Социалистическая ваьнна (эрсий меттала).
18.00 — Керда хоамаш (эрсий меттала).
18.10 — Керда хоамаш (нохчий меттала).
18.20 — Керда хоамаш (гІалгІай меттала).
18.30 — Хоамаш.
18.40 — «Хьаьчча программа ваьнна ваьнна ваьнна ваьнна» (эрсий меттала).

ХЬХ

19.00 — «Ваьнна ваьнна ваьнна ваьнна». Музыкальни ваьнна-ваьнна.
19.21 — С. Цагаева ваьнна.
19.30 — «Ваьнна ваьнна». С. Чагаьнна ваьнна.
20.03 — Лирическая ваьнна.
20.41 — Хьалхара ваьнна.

Гаьнан республикан ІІІаьнен Гросмет хьаьхьаьнна морхаш а, ваьнна, йолчан а йоацаш, чаьнхоуьлаьнна секунде 2 — 3 метр ІІІоагІа муч а хьаьхьаьнна хьаьнен фетарах температура республикан 20 — 25, Грозно 23 — 25 гІрадус йоаьхьа йолаш хьаьнен тарах.

Ваьнна ваьнна а йолаш, ваьнна а йоацаш, ваьнна-ваьнна ваьнна сантиметрехьара секунде 3 — 7 метр ІІІоагІа муч а хьаьхьаьнна хьаьнен фетарах температура сийсана 14 — 19, ваьнна 24 — 28 гІрадус йоаьхьа йолаш хьаьнен тарах.

МЕТКОСТАНЦИ.

Футбол

ЧУТЕХАР ЙИЪ БУРГАЦ

Уих шерарча «Терек» дийна [illegible] гойташ дар вахаьнна [illegible] «Атоммашан» пуш ийна [illegible]. Геттара ваьнна [illegible] гойтар [illegible] нийнадо [illegible]. Цу тайпа [illegible] хьаьший [illegible] Бургац [illegible] вай футболистаьш. Уж а, іаьнна цар ерагара [illegible] ваьнна, [illegible] ду тайпа, [illegible] іаранаш ихерамо мІалхаргьнхар Горошинсе Александра. Ца хинна иттех минута яьлча, гроозненцийн штрафной майдеш нийсеелар Волгодонскера массехи футболист. ціаьхьнаьна а ихерам ТІеоттабир хьаьнна пай вопиІаранна. Уйлаьна а дина оттуи баьлар Александра.

Ниитта, цхьаьна команди бургац чутеха ниттуи ца боалаш чаьхьаьлар доьлаьра ваьлаьра тайпа.

Сиеда, поллагіча тайпа лоьрна командаш арайоалаш, уих шера оттара ваьлаьна «Терек» доьлна юкъе ваьлар хьалхагіа «Терек» доьлаьш іаьнна ихерамо Велидов Тимур. Лоьнаьра 70-ча минуте цийн коаьнаьрашкара ца чутеха бургац арайиха сеьаьт хилар хьаьший ирагьр. Пиь минута йоаьллаьна Аьнощина погаметта лорьа оттаьна Куртаев Мухьмада а хьаьнаьнна чутехар цхьаьна бургац.

Дийна хоагІеа сийсардаметІеа доьна баьлар берриг грозненцаш. Лоьна тхьаьнна ваьнна, минут ах йисеча хана ваьнна а хьаьний ІІІоаьнаьрашца тІеІеттар грозненцаш. Вай футболистеьа доьрьаьна ІІІеттаьн цийн ІІІоаьнаьрашца бургац чутехар «Атоммаша» зиничийна Мозыльный Владимира. Ниитта эттар счет 3:0. Лоьнаьра тІехььара ихелагіа минута йоаьлаьна Дикунцов Шарифдина йоьлагіа бургац полгодонцийн ІІІоаьнаьрашца чу а тоьхьа. ТІехььара тІаьнна оттабир цу ІІІоаьнаьра. Счет 4:0 ирамо ваьнна ваьнаьр «Терека».

Хьалхарча ах дьаьнна «Терек» тІехььара доьлаьр ваьнна да. С. Орджоникидзе ціерагІча стадиона ІІІа ваьнна Эльдаровна «Уруьнаьнца».

А. БИК.

ТХА АДРЕС: 366007, г. Грозный, Маяковске, ул. 62. Телефонаш: редактори — 2-45-57; редактора заместителе — 2-88-07; бехкокхаьна секретаре — 0-24-00, отделий, нах. ваьнна ваьнна — 0-24-04, промышленности транспорта — 0-24-01; юрта бокхаьна — 0-24-06; культура — 0-24-05; письмой — 0-24-07; корректорсе — 2-80-08.
ЦАШ АДРЕС: 366007, г. Грозный, ул. Маяковского, 62. Телефоны редакции — 2-45-57; заместителя редактора — 2-85-07; ответственного секретаря — 0-24-00, отделов партийной жизни — 0-24-04, промышленности и транспорта — 0-24-01; сельского хозяйства — 0-24-06; культуры — 0-24-05; писем — 0-24-07; корректоров — 2-80-08.
Гаьст арадуьл шийнарен, еіен, шоаттен дешошка
СФ-01150 «Грозненский рабочий» издательстве типографе. Маяковске, 62. Типография издательства «Грозненский рабочий». ул. Маяковского, 62. Заказ № 3212